

Lihtnemaja

Noored maale tagasi!

Idee - 2013

Mure maapiirkondade tühjenemise pärast

Sa oled sellest juba kuulnud ja lugenud. Ka mina olen seda pidanud palju kuulma ja lugema – põimunud muresid Eesti tuleviku pärast. Targad kirjutajad püstitavad probleeme ja kõnelevad vigadest. Paneb imestama, kui vähe pakutakse lahendusi!

Lihtsamaja idee põhiosa valmis juba kaks aastat tagasi. Olen arvutiõpetaja ja koostanud 10 arvutiõpikut. Paraku tunnen, et ei ole enam õige jätkata enda kitsaerialaga, märkamata, mis ümber toimub ja millest sõltub meie kõigi tulevik hoopis rohkem, kui Eesti riigi paljukiidetud infotehnoloogia edulugudest. Hariduselt olen tegelikult füüsik ja mind on alati võlunud **LOOGIKA** ning häirinud selle puudumine.

Loogikavead ja järelendus

1. Meil on **rikas maa**, mis on toitnud tunduvalt suuremaid rahvahulki, kui elab siin praegu. (Kahjuks on libisenud tuntav osa Eesti põllumaast märkamatu väliskapitali valdusse ja välisinvestorite huvi kasvab.)
2. Meil on oluliselt **parem tehnoloogia**, kui oli 30 (või 50, 70, 100 jne) aasta eest.
3. Meil on **VABADUS** end ise korraldada ja oma saatust juhtida (enda tehtut müüa, omavahel vahetada, tegelda ettevõtlusega, ühistööga ...).
4. Internet on teinud meile kättesaadavaks enneolematult **avara informuimi** ehk juurdepääsu väärtuslikule **oskusteabele**.

Tingimused toimetulekuks peaksid olema suurepärased! Aga ometi ei ole!

Lugesin hiljuti artiklit, milles tsiteeriti kaasaegse makroökoonoomika rajajat J. M. Keynes'i, kes ennustas 1930. a, et tänu tehnoloogia arengule töötavad eesrindlike riikide inimesed 20. sajandi lõpus **ainult 15 tundi nädalas!** Kusjuures olin ise täpselt sama üle mõtisklenud juba aasta tagasi. Kus peitub tõsine **LOOGIKAVIGA?**

Inimese esmased põhivajadused on: **TOIT, RÕIVAD ja SOE TUBA.**

Kui meie aladel hakati kasvatama kartulit, lõppesid näljahädad. Täna omame veelgi paremat aiapidamise tarkust. Näiteks mina otsustasin ajada jonni ja katsetada omatarbelist „potipõllundust“ traktori osaluseta käsitööna. Rõivaste osas valitseb maailmas ületootmine – need võivad olla puruodavad.

Maja või korter – olulisim kulukoht

Õpetajana töötades olen uurinud õpilastelt, kui suureks hindaksid nad **eluasemekulu**, kui peaksid alustama iseseisvat elu. Möödunud talvel sain vastuseks **300-400 €/kuus**. Kuna töökohad on põhiliselt linnas, tuleb korter kas üürida või osta pangalaenu. Üüri- või laenumaksele lisanduvad kütte, vee ja elektrikulud, ilma et linnaelanik saaks nende pidevalt kasvavate püsikulude suurust kuidagi mõjutada.

Kinnisvarabuumi ajal hooletult võetud **laenukohustused** on põhjustanud meie rahvale palju kannatusi. **Mitmekümneaastase eluasemelaenu kandja on toonud ohvriks vabaduse**, kuna töökoht tuleb säilitada ükskõik millistel tingimustel. Majanduslanguse korral ei pruugi sissetuleku säilimine sõltuda töö tegija püüdlikkusest.

Kui pean nägema eluasemeprobleemide tõttu purunenud perekondi, rikutud inimsaatusi, pean mõtlema samal põhjusel sündimata lastele, asub rahutu hing lahendusi otsima.

Meie üsna uues ja mõistlikus maamajas püsib eluasemekulu **20 €** piires ka talvekuudel. See on ainult **elektrikulu**. Puud toon mugava käsikäruga oma metsast paarisaja meetri kauguselt ja seni ei ole tulnud võtta mitte ühtki eluspuud. Kütet kulub vähe. Küllap on õiglane lisada nimetatud 20 €-le veidi saebensiini, keti ja ketiõli kulu või pisut remon-dikulu, kuid ikkagi on see summa linnakorteriga võrreldes tühine.

Kaarma Elu

Nr. 1-2 (54)

Jaanuar-veebruar 1999

LÄHENEVAD RIIGIKOGU VALIMISED

7. märtsil

toimub Riigikogu valimised

7. märtsil toimub Riigikogu valimised

et hiljemalt 25 päeva enne valimisi

saadakse valijate valimisloetelud. Vali-

misloetel on valija andnud, valimisloet-

el on valija andnud, valimisloetel on

valimisele registreerunud 45 päeva enne

valimisi. Pärast registreerumise

viisi: Kõrvaldada või kõrvaldada

valimisele registreerunud 45 päeva enne

Kujundasin **Lihtsamaja** ideelehe 90-ndate Kaarma valla lehe sarnaseks põhjusel, et nende infolehtede trükikõlbulikuks küljendamine oli tollal minu tööks. Üht naljakat viga, mis lehte lipsas, mui-game tänini: „Kui Kaarma vald leiaks **reha**, saaksid ka valla teed korda.“ Loomulikult oli mõeldud „**reha**“ asemel „**raha**“.

Aga võib-olla peaksimegi sagedamini **REHA** leidma, et midagi ise oma kätega ära teha. Selle asemel, et kõike vajalikku üha sagedamini **RAHASSE** arvestada.

Kui aga **RAHA** „leitakse“, peaksime sellesse suhtuma senisest vastutustundlikumalt. Järgmisel rahastamisperioodil aastatel 2014-2020 saab Eesti rahandusministeeriumi esialgsete arvutuste kohaselt Euroopa liidult **5,9 miljardid eurot** erinevaid toetusi.

Selliste suurte arvude paremaks mõistmiseks jagan need sageli **Eesti elanike arvuga**, mis on **1,3 miljonit** või vähem. $5,9 \times 10^9 / 1,3 \times 10^6 = 4538 \text{ €}$ inimese kohta **7 aasta** jooksul. Ehk **650 € aastas**, mis tundub veel täna päris talutav ühe kuu töötasu. Kui arvutada see aga tööelise elanikkonna kohta?

ME EI TOHIKS EUROOPAST ERALDATUD RAHA ENAM NII KERGETL JA KIIRESTI TAGASI SAATA, nagu eelmisel perioodil! Ah, et kuidas nii!? Jah, me oleme Europrojektide kaudu palju saanud. Aga **suur osa sellest rahast on liikunud tagasi annetajamaadesse**, kui oleme ostnud moodsat tehnikat, materjale, töötasude eest kirevat kraami kodudesse, kuni firma- ja projekti juhtide uute sõiduautode ning muu luksuslikuni. Selline priiskav käitumine on olnud kahjuks üldine ja mul pole vähimatki põhjust Kaarma valla projektide halvustamiseks. Pärast 2020 aastat nii külluslikku rahastamisperioodi enam ei tule, mis sunnib otsima **TARKUST**.